

Meg-tiszteltetett Magyarok.

Tsak ugyan a' tellyesede bé, Gróf *Eszterházy Ferentz* Úrra nézve, a' mit először jelentettünk vólt felőle: hogy t. i. a' *Nápolyi* Udvarhoz fog menni Követségben. Már kezénél is vagyon az erről szólló Tsálsz. Királyi Dekrétum (Végzés), mellyet, Státus-Referendárius Báro *Spielmann* Úr vitt hozzája az el-múlt Tsötörtökön estve. A' jövő Februáriusban fog meg-indúlni *Nápoly* felé. Az Attya ezen derék Gróf Úrnak, Néhai Gróf *Eszterházy Miklós* Úr, az *Orosz* Udvarnál viselt Követséget.

Nádor-Ispány ő Kir. Fő Hertzegsége' újjonnan választatott Udvari Fő Mesterét Gr. *Szapáry János* Urat, Tsálszári, és egyszersmind Ts. Kir. belső titok Tamátsosságra méltóztatta ő Felsége; a' melly méltóságos Hivataloknak fel-vételével mondani szokott Hit-formáját, Karátson második napján tíz órakor tette le a' Felség előtt ő Excellenciája.

Azon fényes *Apartementban* (Udvari Társaságban), melly Dec. 13 dikán, úgymint *Ferentz Fő H. Kis-Affzonykája'* meg-kerefteltetése napján tartatott vólt az Udvarban, jelen vólt, a' több Magyar Dámák között, Mél. Gr. Ifjabb *Ráday Gedeon* Úrnak kedves Hítvese M. *Fáy Susánna* Affzony ő Nsága is; és e' vólt ő Nságára nézve első zsengeje azon Ts. Kir. kegyelemnek, melly szerént *Apartementsmäßig* (Udv. Társaságokba bé-járható Dámává) tétetett. M. Gr. *Zichy Ferentzné*, született *Kollovráth* Gr. Affzony ő Exc. ja által mutatottatott bé ő Nsága mind a' F. Tsálszár-népnek, mind az egész F. Udvarnak, 's az Udvari Társaságnak. — Az Udv. Társaságokba való bé-járhatóság, olly tisztelet, mellyre született Gróf-

G g g

Asz-

Asszonyokat se méltóztat az Udvar; hanemha régi Familiákból valók.

Az *Uhlánus* Osztályoknak számát, hatról négyre szállította le ő Felsege; 's mind a' négy Osztálynak egy színü forma-ruhát adott, úgy-mint: zöld lengyel dolmányt, vagy réklit; király szín veres mellýre-valót; 's magyar nadrágot, és lengyel süveget. Most tehát az *Uhlánusok* egész egy különös Regimentet formálnak, mellynek tulajdonos (Proprietarius) Generalissává tette ő Fels. G. *Mészáros* Urat; hogy ez által is megjutalmaztathassa néminémüképpen azon vitézi érdemeit a' Generális Úrnak, mellyeket közelébb gyűjtött vólt ez, *Móldva és Oláh Országokban* a' Török ellen folytatott szereztsés hadakozásban.

A' Ns *Beregh Vármegyei* Fő-Ispányságnak mostani Ki-szolgáltatóját (Adminisztrátort) M. *Pogány Lajos* Urat rendelte a' Felség, *Fiumei* Gubernátor *Páfszthory Sándor* ő Nagysága' helyébe Referendáriussá, a' Fels. Magyar Kántzelláriához.

Amaz esmeretes Vitézt Májor *Szarvasy* Urat, előbb földes Urasággal tisztelte meg jó Királyunk, két Falukat ajándékozván nékie a' *Bánátságban*; most ismét nékie adta a' maga Testörzöi között azt a' Fő Strázsa-Mesteri Méltóságot, a' mellyet Gróf *Pálffy Leopold* ő Nsága viselt vala, és a' mellýre, nem egy, sem két fő származású, 's jeles érdemű Tiszt Urak, és Gavallérok vágyakoztak.

A' F. Magyar Kántzelláriánál már 53 esztendőktől fogva híven szolgáló Udvari Koncipista, Ns *Markovitzky Pál* Urnak érdemeit méltó tekintetbe vévén ő Felsege, egy, arany lántzról függő arany emlékeztető pénzt küldött izámara, Kántzellárius Gróf *Pálffy* ő Excell. jához, ki is magához hivatván a' meg-élemedett Tisztviselőt, elő adta rövideden a' Felségnek hozzája mutatott kegyességét, 's azzal nyakába függesztette az
arany

arany lántzot, némelly Uri Vendégeinek jelenlétekben. Negyvenkilentz aranyra betsültetik az arany lántz, a' pénzzel együtt.

Nem hiában folyamodtak ő Felségéhez azon kilentz érdemes Tiszt Urak, kikről említettük közlelbbi Levelünkben, hogy 150 forint fizetés-skével küldettek vala el a' Ns Magyar Testörzői Seregtől, a' mellynél sok esztendőktől fogva szolgáltak. A' kik közölök Kurírságot visel-tenek, mind négy négy száz forint fizetést nyer-tek; a' többek pedig három három százat. — Különösen *Bernáth Urat*, Kapitányi tisztséggel bocsátotta a' Felség nyugodalomra.

Török István Urról éppen most értjük, hogy meg fog maradni a' Gárdánál, mint Kapitány ő Fgsége Adjutántja.

Tsfz. Kir. Rendelések.

Ezen hónapnak 12-dikén, következendő ér-temű igen nevezetes parantsolatját küldötte ő Felsége a' *Tseh és Auszriai* Udvari Kántzelláriá-hoz: hogy t. i. minden örökös *Német* Tartomá-nyoknak Kormányozói, tartozzanak ezentúl mind azt szorgalmasan, és szép renddel fel-jegyezni, 's hónapoként egyenesen ő Felségéhez magához meg-küldeni, valaminek tsak tudása meg kíván-tatik a' végre, hogy ő Felsége a' maga tarto-mánnyainak mind közönséges, mind különös es-méretére juthasson.

Ugyan 12-dikén, más parantsolatot is adott-ki ő Felsége, mellynek ez az értelme: hogy ha az Udvari Székek' Fejei, valamelly rendtelensé- get, vagy késedelmességet vesznek észre, az ő alattok lévő Tartományi Székek körül: leg ottan egy Udvari Tanácsost küldjenek oda, a' ki hala-dék nélkül orvosollya a' hibát, 's a' dolgoknak további jobb folyamattok eránt terjessze a' maga vélekedését ő Felsége eleibe. Tartozik továbbá az Udvari Szék, az alatta lévő Tartományi Székek

G g g 2

és

Hivat alok által, a' Kerületekbéli minden Hiva-
taloknak nyomos és foganatos vizsgálásokat meg-
tétetni, a' nagyobb Tartományokban ugyan három,
a' kisebbekben pedig két esztendő alatt.

Bétsi Anekdota.

A' madár is kívánczik ki a' kalitzkából —
hát a' gondolkodni tudó Ember hogy' ne vágya-
kozna ki a' maga fog-házából! — Ki is mutatta
valóban az Ember, a' maga természeti szabadsá-
gának vissza-szerzésében eleitől fogva, hogy ő
ezer Mester. Alig lehet azonban egyet egyet
hasonló elmés fortélyt olvasni, mint a' minémü-
vel közelébb szabadította ki magát egy Fogoly,
de a' ki nem volt vasban, az ide való fenyték-
házból (*Zuchthaus*). Történik t. i., hogy meg-
hálnak ketten az ő rab-társai között. A' két
hólt testet bé-teszik estvélig, az a' vegre ren-
deltetett kamarába. Mit csinál a' ravasz Fogoly?
Fogja biz ő magát, 's bé-lopódik a' halottas
kamarába; fel-öleli az egyik hólt testet, 's bé
helyei azt a' maga ágyába; maga pedig a'
másik hólt test mellé el-nyúl, mint valamelly
hólt. Estve, el-jönek a' halott-hordozók; fel-
teszik a' két testet a' fedele, és börtel egészen
bé-vontt szekérre, 's meg-indúlnak a' temető
felé. Minthogy a' temető jó tova van a' Városon
kívül, meg-szomjúhoztak kétség kívül a' halott-
vivők, 's szokás szerént bé-mentek kartsimára.
Elvén ezen jó alkalmatossággal a' hólt eleven,
le-lopakodik a' szekérről, 's meg-szelel. —
Minekutánna meg-békéltek volna a' tarkokkal a'
halott-vivők, fel-ülnek a' szekérre, 's mendegél-
nek a' temető felé. Oda érvén a' sírhoz, bé-
nyúlnak a' szekérbe, 's hát csak egy testet talál-
nak. Hirt adnak tehát más nap reggel a' fenyték
házba. A' fő Gondviselő, egybe-gyűjteni mind-
járt a' foglyokat; hát látja, hogy három héja-
val vagynak. Az el-illantoit foglyot jól esmerte
vált

volt már álmoságáról a' fő Gondviselő, most is csak azt gondolta tehát felőle, hogy még aluszik. Erre nézve, el küld érte egy Politzáj Káplárt, ki is ülekkel akarván fel-költeni az aluvót, jót von vagy kettőt a' holt testre. — Midőn látná, hogy az még csak meg se mottzan: tapasztja, 's hát az alvó helyett, egy meg-merevedett hideg testet talál. Hírré adja a' dolgot a' fő Gondviselőnek: 's ekkor tudóda ki, a' meg-szökött Fogolynak még csak nem is képzelt praktika.

Már jó ideje, hogy *Morva* Ország Deputátziója itt napol. Van itt eggy más *Német Tartományi* Deputátzió is; melly igen különös, és rendszeren kívül való dolgokat kér ő Felségétől. Igen figyelmeznak ezeknek kérésére *Bétsben* mindenfelé; minthogy olyan az, hogy akármerre düllyön el, nagy következtetéseket eszközölhet. Reménylik, hogy erről világosabban szólhatunk az új esztendőben.

Az *Erdélyi* Ország Gyűlés Deputátusait, Februárius' közepe tájára várják ide.

A' *Bétsbe* jövő *Török Követ* ma érkezik *Szebenbe*. Úgy írják, hogy minden Státzióra négy száz lovat kíván. Eledelére, a' többek között 150 marha lábat, és 25 nyelvet.

Ma dél után, nagy siettséggel küldött ő Felsége egy Kurirt — Gr. *Schaffgots*' személyében — *Brüsszelbe*. — Minden itt, vagy másutt lévő Tiszt Urak, kik a' *Belgyiomban* lévő Regementekhez tartoznak, parantsolatot vettek, hogy késedelem nélkül indullyanak a' magok Regementjeikhez. — Vévén ezen parantsolatot Gróf *Nádasdy* Magyar Gránátéros Kapitány Úr is, nyakra főre el-laká a' lakodalmát Gróf *Hoyos Kis-Afzonnay*, 's kedves Menyasszonyát szándékozik magával el-vinni *Belgyiomba*.

Frantzia

Frantzia Ország.

Az új Konstituczió ellen való főbb ellenvetések közzül egy az, hogy mostan még több adót fizet a' Nép, mint ennekelőtte. Ezen ellenvetést meg- táfolta már, jó ideje, a' *Grenoblei* Kerület; most közelébb pedig a' *Le Gard* nevezetű *Departement* (Ország-Ofztálya), mely egy része azon Tartománynak, a' mely ez előtt *Languedociá*-nak nevezetett. Ki- tettzik t. i. világosan ezen *Departement'* elő- adásából, hogy 1789-ben, 's a' fellyebb való Országlás alatt, 5327963 livrára ment, a' mit pénzül fizettek a' *Gardi Departement'* Lakosai; most nem fizetnek többet 4362075 livránál; mely summát ha ki- veszünk az előbb- beniből: 965888 livra lessz a' maradék. Hozzá- adván ehez azt az 1200000 livrát, melyet déz- mába fizetett esztendőnként a' *Gardi Departement*, látni- való, hogy annak rendes adóját 2165888 livrával szállította alább az új Konstituczió; kö- vetkezőképpen minthogy 320000-re számlálják a' *Gardi Departement'* Lakosait: egy főre, hét livrával esik kevesebb rendes adó, mint volt az előbbeni. E' felett, nem fizeti a' Nép azokat a' rendkívülvaló adókat, mellyek a' sóra, dohány- ra, vásra, bőrre 's a' t. vóltak vetve; nem fizeti a' külömbkülömbféle vámokat is, mellyeket vet- tek ez előtt, a' Városokba bé- vitt, 's egy Tartomá- nyból, más Tartományba szállított porté- káktól.

Ezen elő- adásból, következőzendő nevezetes jegyzéseket kívántunk még közleni: 1.) Azt mondja a' *Departement'* Kormányfője, hogy az adónak közönséges fel- oltsága után, tíz napra mindjárt bé- ment annak két harmad része. 2.) Hajdan, a' Kapitalisták semmit se fizettek egye- nesen (*directe*) a' magok kapitalissaiktól; de most már, az új Konstituczió szerént, ők is a' magok erejéhez képest viselik a' köz- terhet.

3.)

3.) Az előbbeni Igazgatás alatt, 113 millió livrába került a' Státusnak az adó' bé-fizetése; most pedig, nem kerül többbe 33 milliónál; melyhez képest többet vesz bé most a' Státus, mint ennek előtte; ámbár kevesebb tereh fekszik a' Népen. Még inkább fog pedig kevesedni ezen tereh, ha el-halnak a' penzionáltt Papi 's Világi Személy-lyek. 4.) Magának különösen a' *Gardi Departement*nek 90 ezer livrával könnyebbül a' terhe: ha a' maga Disztriktusainak számát nyóltzról négy-re fogja le-fizállítani.

Dec. 14-dikén meg jelent maga a' Király a' Nemzet Gyűlésében 's több nyomos elő adásai között hathatós ki fejezésekkel bizonyította, hogy ő mindenkor változhatatlan indulattal fog viseltetni az új Konstitutióhoz. Jelentette azt is, hogy irt azon *Német* Országi Fejedelmeknek, kik meg szentvedik a' magok Státusaikban, a' ki költözött *Frantziáknak* hadi készület-tételeiket, hogy ha a' jövő Januáriusnak 15-dikéig szélyiel nem oszlatyák a' nálok tartózkodó fegyveres *Frantziákat*; úgy fogja őket nézni *Frantzia* Ország mint El-lenségeit. — A' Király után szólott a' hadi dolgokra ügyelő Minifter, 's elő adta, hogy ha a' szükség úgy fogja kívánni, ki állhat 150 ezer *Ember*, *Fayette*, *Luckner*, és *Rochambeau* Generálisoknak vezérlések alatt.

Svéd Ország, és Koblentz.

Azt írják *Stokholmból*, hogy a' Király meg-változtatta légyen a' maga szándékát, az Ország Rendjeinek öfzve-hívása eránt; 's más eszközöket talált fel, melyek által segíthessen a' közönséges Kintstárnak beteges állapotján. — Írják azt is, hogy újra *Aquisgrán*ba készül. — Kétség-kivül a' ki-költözött *Frantziák* dolgában, kikhez változhatatlan indulattal viseltetik. Hathatósan meg-bíztatta ő, ez eránt a' *Frantzia* Királyi Hertzegeket, *B. Ocsenfierna* által is, kit követtség-be

ben küldött a' *Frantzia* Hertzegekhez. Így szólott t. i. a' többek között B. *Oxenstierna* azon beszé-
dében, mellyel felelt H. *Brogliennek*, az öfzve-
sereglett *Koblentzi Frantzia* Nemesség' Szólfzólló-
jának: „Azon nagy szívü Királyi Hertzegeknél
kereste a' (*Svéd*) Király, a' *Bourbonok* (*Frantzia*
Királyok') Trónusát, kik, ennek meg-alázása
ellen protestáltak azon ditső Vitézeknél, kik
a' Királyi Széknek óltalmazásáért készek magokat
fel-áldozni. Az a' szembe-tünő bizonyság,
mellyet adnak a' *Türeneknek*, és sok más Héro-
soknak (Nagy-Vitézeknek) Maradékaik, zálog
gyanánt lehet ő nékiek az eránt, hogy a' *Gustáv*
Adolf Unókája' (a' *Svéd* Király) szive soha sem
fog változást *szenvedni*, az ő erántok viseltető
érzékenységben. — Midőn látta a' (*Svéd*) Király,
hogy egy Fejedelem-Affzony, a' ki nagyon ért
minden maga tselekedeteinek tzimerezéséhez
(karakterizálásához), meg-előzte őtet ezen
nemes pálya-futásban: nem annyira vetélkedés-
ből, mint a' ditsősségnek nemes kívánásából,
követse annak (t. i. az *Orosz* Tsászárnénak)
nyomdokait.“ Ezek voltak B. *Oxenstierna*' szavai.
A' H. *Broglie*' Beszédéből, tsupán ezen ki-fejezé-
seket említjük: „Eggy olly Király' tulajdona
kétség kívül az a' jus, hogy ő minden Hatal-
masságok' (*Potentátok*', vagy *Potentziák*') ügyét
óltalmazza *), a' kinek fejét győzedelmi korona
ékesíti, és a' kinek bölts Törvénynei, mellyeket
ő okosan tud végre-hajtani (*exsequálni*), az
ő Alatt valóinak tsendességet, és bődögságot
eszközölnek.“ — Minthogy az *Algiri Dej* (Feje-
delem) hadat indított *Svéd Ország* ellen: erre
nézve három *Fregátokat* küldött a' Király a'
közép-tengerre, mellyek óltalmúl lehessenek a'
Svéd

*) A' *Frantzia* Király' ügyében.

Svéd kereskedő-hajóknak, az *Algír*-béliek ellen.

Elegyes Történetek.

A' *Spanyol* Udvar még most sem hiszi, hogy szabad volna a' *Frantzia* Király. — Nem hiszik a' *Koblentzben* lévő *Frantzia* Hertzegek is; 'sugyan erre nézve azt felelték közelébb a' *Frantzia* Király vissza hívó Irására, hogy ők nem engedelmeshetnek olyan Királyi parahtsolainak, melyet tudnak, hogy nem szabad akarattól származott.

Az *Orosz* Tsászárné fel akarja forgatni a' *Frantzia* Konstitutiót; a' *Lengyel* Konstitutió Eltenségi is az ő őltalma alatt dolgoznak *Jaffy* Városában, kik között fők; *Potocki*, és *Rzevvuski* Urak.

Az *Artésiai* Grófnak (a' *Frantzia* Király' ifjabbik testvér Ötsének) a' Fiából is ki-tör már az Attya' természete. Még csak 16 elztendős t. i. az ifjú Hertzeg, 's már is tele van vitézi tüzzel. Azt mondja a' minap *Turinban* (a' hol neveltek) a' Komornyikjának, hogy ő *Koblentzbe* szeretne menni — annyi pénzt tett félre a' zseb-béli pénzéből, a' mennyi elegendő fog lenni az útra. — *Koblentzbe* érvén, nem nyilatkoztatja ki magát mindjárt az Attyának; hanem majd csak akkor, midőn ő is ki fog annak vezérlése alatt, több *Frantzia* Vitézekkel együtt állani a' *Márs'* mezejére. A' Komornyik meg-jelentette e' dolgot az ifjú Hertzeg' Nagy Attyának, a' *Szárdiniai* Királynak. Ez, egér-utat adott a' Hertzegnek; de rendeléseket tett, hogy minekutánna néhány mértföldet el-menénd a' Hertzeg: tartóztassák-le, 's küldjék vissza *Turinba*. Ugy is lett. Az ifjú Hertzeg el-illantott; 's midőn már tizenkét mértföldre lett volna *Turintól*, rá esmertek, 's nagy kéntelen vissza kellett neki indulni *Turin* felé. A' *Szárdiniai* Király, ki jött eleibe a' Városból, ezen nagy reménységű Unokájának, 's
mi.

minekutánna atyai karjai közzé szorította volna, villza vitte azt nagy örömmel a' maga palotájába.

Bizonyos nagy Fejedelemhez, oda megy nem régiben egy Ember, 's kéri, hogy adna ő nékie valamelly tisztséget a' helyett, a' melyből ki-esett. — Reménysége volt az Embernek meglaigattatása eránt; de melly igen el-hült bele, midőn a' Fejedelemtől illy kedvetlen választ kapott: „*Kemed, közönséges helyen beszéltette, hogy én, mindenre Igennel (Ja) felelek. Tehát már ezentúl Nemmel fogok felelni, 's ezt éppen Kemedem kezdem-el.*“ — Letzke telik ezen példából, az olly szabad-szájúaknak, kiknek egészen természetekké változtatta a' rossz szokás azt a' fertelmes, és veszedelmes vétet, az Ember-szóllást; és a' kik egyre ragalmazzák a' Fejedelmeket is, a' midőn ezek találhatnak a' nyelvökre kerülni.

Temesvárrá, még két hónapokkal ez előtt érkezett már egy *Camerális Kommisszió*; 's a' mint e' folyó hónapnak 13-kán írták, más Kommissziókat is vártak még oda.

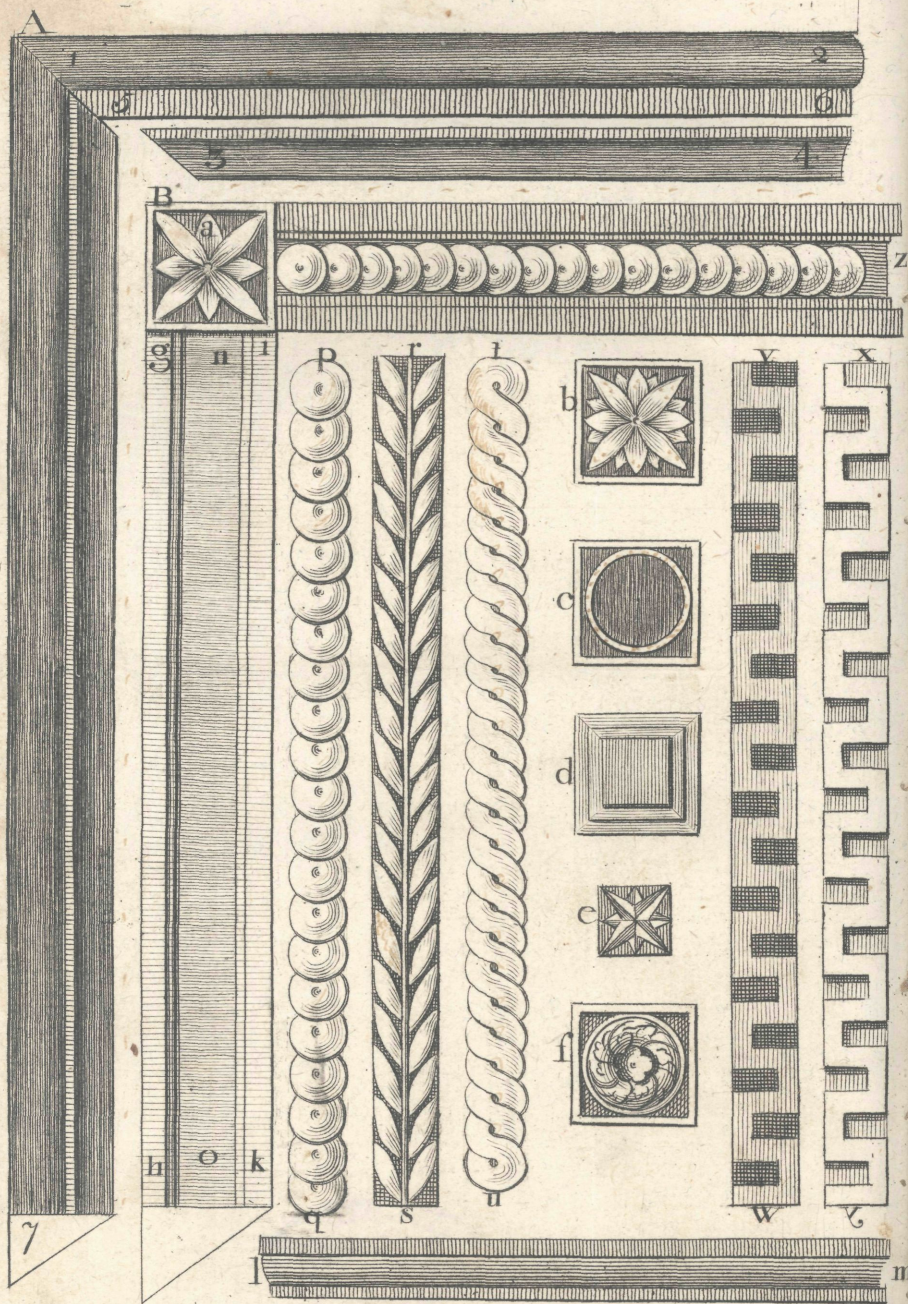
Közönségesen szólván, a' *Kántorság*, nem a' leg-zsirosabb hivatalok közzül való; de a' bezzeg a' Teátrumi fő *Olafz Éneklőség*. — *Marra* nevezetű *Olafz Éneklő Asszony*, két eszt.alatt 30 ezer font *sterling*nél, az az, a' mi pénzünk szerént 200, 70 ezer, és 750 forintoknál többet keresett *Londonban*. Ez most *Velentzébe* jött *Angliából*, 's a' *Sz. Sámuel* Teátrómában leszen első Éneklő. — *Maffoli* Tenorista, kinek felséges zengedezéseit még most a' *Bétsi* Publikum tsudálja, ha ki-telik itt az elz-tendeje, *Madridba* fog menni két ezer arany elz-tendei fizetésre. Ennyit a' Tsászárs is meg-igért nékie, tsak maradjon; de minthogy előbb kötelezte magát a' *Spanyol* Udvarhoz, nem akarta szavát meg-másolni. — *Giuliáni Ceciliának*, ki a' szomorú énekes Játékokban énekel, ezer két
száz;

száz; *Tomeóni* Affzonyságnak pedig, ki a' vigé-
nékes Játékokban a' fő éneklő Affzony (*Prima*
Donna), ezer aranyat fizet ő Tsálfári 's Királyi
Felsége.

Meg-igértük ^{***} volt, ^{**} hogy ^{***} *Laxenburgban*
tartatott *Karrüffzelnek* rajzolatját, 's bővebb le-
írását fogjuk közleni Erd. Olvasóinkal. Igére-
tünket — a' Mettző' késedelmezése miá — tsak
most tellyesíthetjük. — Ezen pompás mulattságot
Ferentz Fő Hertzeg adta *Juliusnak* 3-dikán (*Va-*
sárnap nap) a' *Laxenburgi* Kertben, a' hová te-
mérdek Nép takarodott ki, már jó eleve *Béts*
Városából. Kezdődött a' mulattság, estvéli ha-
toddfél órakor. Ekkor t. i. meg indultak a' tizen-
két Vitézek, egy sátorból a' gyakorlás' helyére.
Előttök lovaglottak két Heroldok; azután a' két
Hartz-Birák: Gróf *Schafgots*, és Gróf *Kaunitz*
Ernest; továbbá a' trombitások, és dobosok. —
Tizenketten voltak a' Vitézek, 's három külön-
böző szakaszokra osztották fel magokat. Minde-
nik szakasznak más más zászlót vittek előtte, olly
színűt t. i., a' millyen különböző színű régi vitézi
öltözetekben díszeskedtek a' három szakaszok.
Az első szakasznak: fejér, és láng szín; a' máso-
diknak: kék, és fejér; a' harmadiknak végre:
veres, és fekete szín volt az öltözete. Minden
Vitéz után egy Pais (*Schild*) vivő, és két lovász
lovaglott. Az első négy Vitézeknek, fejér; a'
másod rendbélieknek, holló színű; a' harmadik
rendbélieknek pedig pej paripáik voltak. — Trom-
bitások, és dobosok végezték a' pompás mene-
telt. Mind öszve több lovasok voltak hatvannál.
Felette pompás, és szemet gyönyörködtető sort
formáltak. A' menetel, egy győzedelmi kapun
keresztül lett. — Midőn Tsálfár né ő Felsége'
néző helye elibe érkeztek volna a' Vitézek: le-
szállottak paripáikról, 's úgy várták a' magok
Damáinak, a' néző helyről való le-jöveleteket.
Min-

Mindenik Vitéznek vólt ugyan is egy egy Dámája, a' ki hasonló módra vólt maga neméhez képest fel-öltözve, mint a' Vitéze. Minden Dámát két Gavallér hozott le, karjánál fogva; 's két Szoba-leány kísért. Le érkezvén a' Dámák, mindenik egy pantallért függesztett a' maga Vitéze' nyakába. E' meg-lévén, ismét lóra ültek a' Vitézek, 's először is a' fehér és láng színűek kezdették el a' vitézi gyakorlást, melly abból állott: hogy a' gyakorló helyet körös körül nyargalták, 's a' nyargalás közben, előbb nyan lándsával szurdosták le a' karókról a' Török vagy Szeretsen fejeket; azután el-vetett rövid dárdákkal hajigálták le; továbbá fejszével; végre pedig karddal vágták le azokat. Ferentz Fő Hertzeg, igen vitézül forgatta magát. Az első rendbéli 4 Vitézeket, fel-váltották a' másod rendbéliek; ezeket ismét a' harmadik szakasz. Kétfzer tette minden Vitéz, az elő-számlált gyakorlásokat. Utólyára ki állottak mind a' 12 Vitézek a' gyakorló hely' közepére, 's paripássan egy kontrántantot jártak; melly valóban igen méltó vólt a' látásra. Ennek végződésével, visszont a' Tsászárné' néző helyéhez mentek; ott paripáikról le-szállottak, 's mindeniknek egy egy arany pénzt függesztett a' nyakába, vitézségének jutalmául a' Dámája. El vévén a' jutalmat, fel ültek lovaikra, 's hasonló renddel, mint a' minémüvel jöttek, vissza tértek sátoraikba. Tovább tartott egy óránál ezen jeles, és méltán emlékezetet érdemlő nülatság. —

Magyar és Német nyelven metztettettük ki a' Rajzolat alá a' magyarázatokat, azért: hogy mivel idegen nagy Gavallérok 's Dámák' kezében is forog már ezen Rajzolat; 's ezután még inkább fog forogni: ennél fogva akarattjuk ellen is meg-tanúllanak némelly Magyar szókat az idegen Méltóságok, 's Anyai Nyelvünket lassanként betsülni kezdjek.

Kép-röma Mustrik.

* *

* *

* *

Kép-ráma-mustrákkal, már jó ideje, hogy kedveskedtünk érdeemes Olvasóinknak; némellyeknek közölök, minthogy kívánták, valóságos ráma-kat is küldöttünk le, mellyek a' le-rajzolt mustrák szerént készültek. Hogy az említett mustráknak unnál közönségesebb hasznok lehesse: szükségesnek itéltük, ha mind rövideden is, csak ugyan szólni itt felölök valamit. Az A betűvel jegyes mustra, közönséges; a' B betű alatt lévő pedig mesterségesebb rámat ábrázol. Az A betűjü ráman az 1 és 2 számokkal meg-jeleltt rész, gömbölyűen; az 5 és 6 számokkal jegyes pedig laposan hagyatik. Erre enyvezik a' 3 és 4 számos részt.

A' mesterségesebb ráma-kban, a' g h, és i k (ez, az l m betűk alatt nagyobb formában vagy on elő-adva) részek közé az n o üres helyre jöhetnek külömbkülömbféle tzifraságok. Illyenek a' p q, r s, t u, v w, x y betűkkel meg-jegettek. A' 7 és z betűkkel jegyes figurák, már kész ráma-ágakat ábrázolnak. — A' tzifraságokon kívül való részeit a' ráma-knak, lehet készíttetni tserefsznye, szilva, szil, avagy rósa, brasíliai, és mahoni drágább fákból; a' tzifraságokat pedig jávor, és ketskerdó fából. A' tsillagok' végét meg lehet barnítani, csak fél órág meleg (meg-melegített) homokban kell tartani. A' ráma-ágaknak veres színt lehet adni, pátzolás által. A' mesterségesebb ráma-k' szegeleteire olyan tsillagok jöhetnek, mint a' millyeneket az a, b, c, d, e, f, figurák ábrázolnak.

Ha a' kép nyóltzad réttü: úgy a' ráma-ág ne legyen szélesebb egy kis ujjnyindl; két ujjnyindl szélesebb, 's egynél vastagabb pedig soha se legyen: ha mindjárt egy árku nagyságú is a' kép.

Ide

* *

* *

* *

Ide zárjuk azon emlékeztető pénzeknek rézre metezett képeit is, mellyeket édes Hazánk veretett a' *Nápolyi* Felségek' tiszteletekre. Ezen rézre metezett képeket már le küldötte Gróf *Széchenyi Ferentz* ő Excell. ja a' Nemes Vármegyéknek, anyai nyelvünkön irtt Levele mellett, mellyben a' többek között érzékeny szívvel emlékezik *H. Battyáni* Primás ő Eminentziája', *H. Eszterházy Antal* Ns Testörző Kapitány, és *Gr. Pálffy Károly* Kántzellárius ő Kegyelmességek' áldozataikról, mellyeket t. i. ezen pénzek' veretelésére tettek a' meg nevezett Méltóságok; kik között az első ezer tallerra vitte, először tett ígéretét. Meg nevezi azon Udvarokat, 's Méltóságokat is, a' mellyeknek adott, és fog adni a' Nemzet' nevében, és mennyit az emlékeztető pénzek között:

A' Felséges Tsászári Királyi Udvarnak 12 nagy arany, 24 nagy ezüst, 50 kis arany, és 300 kis ezüst pénzeket.

A' Felséges *Nápolyi* Királyi Udvarnak, ugyan ennyit.

A' Fels. *Majlandi (Mediolánumi)* Udvarnak, 3 nagy arany, 6 nagy ezüst, 20 kis ar. 100 kis ezüst pénzeket.

A' Felséges *Florentziai* Udvarnak, ugyan ennyit.

A' Felséges *Turini (vagy Szárdiniai)* Udvarnak, ugyan ennyit.

A' Felséges *Pármai* Udvarnak, két nagy arany, 6 nagy ezüst, 20 kis arany, 100 kis ezüst pénzeket.

A'

A' Szentséges *Római* Udvarnak, két nagy arany, 4 nagy ezüst, 10 kis arany, 100 kis ezüst pénzeket.

Királyi Fő-Hertzeg Nádor-Ispánynak, 1 nagy arany, 2 nagy ezüst, 4 kis arany, 10 kis ezüst pénzeket.

Hertzeg *Kaunitz* ö Kegyelmességének, 1 nagy arany, 1 nagy ezüst, 1 kis arany, 1 kis ezüst pénzeket.

Báró *Spielmann* Titkos Tanátos Úrnak, 1 nagy ezüst, 2 kis arany, 4 kis ezüst pénzeket.

„Ezen utól említett két Méltóságok, különös
„ kézséggel, 's Hazánk' ditsőségét tárgyazó fára-
„ dozással jártak el, a' fenn említett Udvarokhoz
„ szóló, 's kegyelmes Felségünknek önnön maga
„ keze-vonásával meg-erősített ajánló Leveleknek
„ meg-szerzésében.“

Ezen ajánló Levelekben, igen szép ki-fejezé-
sekkel szól Tsáfszár ö Felsége a' Magyar Nem-
zetről, 's hathatósan ajánlja azt a' fenn meg-
nevezett Udvaroknak, Gróf *Széchenyi* ö Exc. val
eggyütt. A' *Nápolyi* Felségeknek, különösen ir-
tak mind ö Felsége, mind jó Nádor Ispányunk;
és még a' boríték-írások is, tulajdon kezek-írásai.
Ö Felsége, frantziául írta a' Levél' tzmjét: *à Sa
Majesté &c.* Jó Nádor-Ispányunk pedig Deák
nyelven: *Serenissimo Ferdinando IV. Regi utrius-
que Siciliae, Avunculo meo &c.* Meg-bizonyí-
totta ezen Írásában is a' mi kegyes Nádor-Ispá-
nyunk, melly buzgó indulattal viseltessék Nem-
zetünkhöz.

Egy

Egy nagy arany pénz, 20 arany for. kr.
nehézségű. Aranyát 4 forint 40 kraj-
tzár-ra számlálván, téfzen — — — 93. 20.

Egy nagy ezüst pénz, 3-adszél lat ne-
hézségű. Latját 2 forintra számlálván,
téfzen — — — — — 5. —

Egy kis arany pénz, 2 arany ne-
hézségű. Aranyát 4 for. 40 krajtzár-
ra számlálván, téfzen — — — — — 9. 20.

Egy kis ezüst pénz, 1/4 lat nehé-
ségű. Latját 2 forintra számlálván,
téfzen — — — — — —. 30.

Tudományi Dolgok.

Pesti Professzor Schwardtner Úr' fizetésének két száz forintokkal lett meg szaporíttatásáról, annakutánna vetlünk éppen egy tudósítást: minek utánna emlékeztünk volna arról D d d árkusunkban. — Az említett tudósításban semmi emlékezet sintsen azon munkájáról T. Schwardtner Úrnak, melyet irt: *De Gente Croviaca*; hanem így van a' dolog elő-adva: hogy még a' bódogultt Kornides Professzor Urnak meg vólt már ígérve fizetése' nagyobbítása. — Ezt most kérte Schwardner Ur, a' ki helyébe következett néhai Kornides Urnak, 's meg is nyerte ő Felségétől.

Botilde Hornemann Asszony, és a' mostoha Leánya — mind ketten *Koppenhágaiak* — annyira vitték a' him-varrás' mesterségét, hogy a' *Berlini* Kir. Akademia fel-vette őket *honorária* (névvel, vagy betsületből való) Tagjainak.

Küldjük T. *Verségi* Úr' Énekjeit, melyek a' Musikárol irtt árkushoz tartoznak.

Költ *Bélsben*, Decembernek 30-dik napján, 1791-dik esztendőben

Vége az ötödik, és utolsó Szakasznak.

Ezen utólsó Szakasznak Mutató Tábláját nem sokára meg küldjük némelly meg ígértt Jegyzé-
sekkel együtt.

Pakorlás, mely Luxembourgban tartatott Jul. 3^{án} nap. 1791.

Das zu Luxemburg gehaltene Carrousel den 3ten Jul. 1791.

a. Ferenc Főhercegnek (Fransz-józsefnek)
b. Gróf Kollonits Károlyhoz (Fényes)
c. Miksa Gróf (Fényes)
d. Hertzog (Fényes) Colloredo Kis Ábr.

5 Gróf Hardeg e. Kupstein Gróf
6 Gróf Kaunitz Dom. f. Gr. Hardeg Kis Ábr.
7 Gr. Wrba Rudolf G. Colloredo Hertzog (Fényes)
8 Gr. Lamberti h. Gr. Wrba Rudolf Gróf

9. Baró Warnsdorff i. Gróf Schafgotsch Kis Ábr.
10. Nemes Rollin k. Hardeg Gróf
11. Hertz. Schwarzenberg. l. Gr. Kinski Gróf
12. Gróf Kinski József m. Gr. Wrba Gróf

n. Gróf Colloredo Ferenc r. Iszkárné Ö. Felsége
o. Gr. Wrba József - a Főhercegnek Hertzog
p. Gróf Schafgotsch s. t. A' 12. Dámák helye
q. Gróf Kaunitz Ernest u. A' Győzödelmi Kapu.